

महाराष्ट्र राज्यात न्यायिक अधिकाऱ्यांची
अतिरिक्त नवीन २८६३ पदांची तसेच
त्यांचेसाठी सहाय्यभूत कर्मचाऱ्यांची ११०६४
नवीन पदांची व बाह्ययंत्रणेद्वारे ५८०३ इतके
मनुष्यबळ सेवा निर्मिती करण्याबाबत.-
शुद्धिपत्रक

महाराष्ट्र शासन
विधि व न्याय विभाग,
शासन निर्णय शुद्धिपत्रक क्र. एचसीटी १२२२/८३८/प्र.क्र.१४३/का-३,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १० ऑक्टोबर, २०२४.

पहा :-

१. मा.सर्वोच्च न्यायालयातील क्रिमिनल अपील क्र.२५४-२६२/२०१२ (इम्तीहाज अहमद विरुद्ध उत्तर प्रदेश व इतर) मधील दि.०७/०१/२०१७ रोजीचे आदेश.
२. मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथील जनहित याचिका क्र.३६/२०२२ मधील दि.०१/१२/२०२३ रोजीचे आदेश.
३. मा.उच्च न्यायालयाचे पत्र क्र. बी(डब्ल्यू)ए-२१०४ ऑफ २०१२/११६२/१८३७२, दि.१०/०६/२०२२.
४. समक्रमांकाचा दि.०६.०२.२०२४ रोजीचा शासन निर्णय.
५. निबंधक (निरीक्षणे-१) यांचे पत्र क्र B (W) A-1218 (C) 8 (D) OF 1998, दि.३१.०७.२०२४.

प्रस्तावना:-

मा.सर्वोच्च न्यायालयाने क्रिमिनल अपील क्र.२५४-२६२/२०१२ इम्तीहाज अहमद विरुद्ध उत्तर प्रदेश व इतर मधील दि.०७.०१.२०१७ रोजीचे आदेशानुसार NCMSC (National Court Management Systems Committee) समितीच्या अहवालाच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने राज्यातील न्यायालयामधील न्यायिक अधिकाऱ्यांची आवश्यक संख्या निश्चित करून अतिरिक्त नवीन पदे निर्माण करण्याबाबत योग्य ती कार्यवाही करण्याबाबत निर्देशित होते.

NCMSC समितीच्या अंतरिम अहवालानुसार युनिट सिस्टिमच्या आधारे प्रलंबित व नवीन दाखल होणारी प्रकरणे निकाली काढण्यासाठी लागणाऱ्या न्यायिक अधिकाऱ्यांची संख्या लक्षात घेऊन मा.उच्च न्यायालयाच्या SCMS समितीने दि.११/६/२०१८ रोजी ३२११ न्यायिक अधिकाऱ्यांची पदे निर्माण करण्यास मान्यता दिली. तदनंतर मा.उच्च न्यायालयाने सदर पदे निर्माण करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर केला होता.

मा.उच्च न्यायालयातील जनहित याचिका क्र.३६/२०२२ मधील दि.०१.०१२.२०२३ व दि.२०.०१२.२०२३ रोजीच्या आदेशात न्यायिक अधिकाऱ्यांची अतिरिक्त नवीन पदे निर्माण करण्याच्या सदर प्रस्तावावर तात्काळ कार्यवाही करून निर्णय घेण्याबाबत निर्देश देण्यात आले होते. त्यानुषंगाने दि.०६.०२.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्यात न्यायिक अधिकाऱ्यांची अतिरिक्त नवीन २८६३ पदांची, तसेच त्यांचेसाठी सहाय्यभूत कर्मचाऱ्यांची ११०६४ नवीन पदांची व बाह्ययंत्रणेद्वारे ५८०३ इतके मनुष्यबळ सेवा निर्मिती करण्यात आली आहे. तथापि, विधी व न्याय विभागाकडे नवीन न्यायालये स्थापन करण्याचे प्रस्ताव वेळोवेळी प्राप्त होत असून, सदर प्रस्तावांच्या अनुषंगाने दि.०६.०२.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर पदसंख्येतील पदे नवीन न्यायालयासाठी वापरण्याबाबतचे अभिप्राय वित्त विभागाने नोंदविले आहेत. तसेच मा. उच्च न्यायालयाने सदर बाबीस दि.३१.०७.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये सहमती दर्शविली आहे. त्यानुषंगाने दि.०६.०२.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयात सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शुद्धिपत्रक :-

राज्यात जिल्हा न्यायाधीश, दिवाणी न्यायाधीश (वरिष्ठ स्तर) तथा प्रथमवर्ग दंडाधिकारी व दिवाणी न्यायाधीश (कनिष्ठ स्तर) या संवर्गातील न्यायिक अधिकाऱ्यांची अतिरिक्त नवीन २८६३ नियमित पदे, तसेच त्यांचेसाठी सहाय्यभूत कर्मचारीवृदांची ११०६४ नियमित पदे निर्माण करण्यास व ५८०३ मनुष्यबळाच्या मर्यादेत बाह्ययंत्रणेद्वारे सेवा घेण्यास दि.०६.०२.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात आली आहे.

सदर शासन निर्णयामधील पदांच्या तपशीलातील क्र २.१, २.२, ३.१,३.२,४.१, व ४.२ या बाबी याद्वारे वगळण्यात येत असून, त्याऐवजी खालील बाब समाविष्ट करण्यात येत आहे.

१.१. न्यायिक संवर्गातील अधिका-यांच्या नवीन निर्मित पदांसाठी निर्माण करण्यात आलेल्या ११०६४ सहाय्यभूत कर्मचारीवृदांच्या नियमित पदांमध्ये खालील पदांचा समावेश राहील.

अ.क्र	पदनाम	वेतनस्तर
१	विवाह समुपदेशक	S-२०: ५६१००-१७७५००
२	प्रबंधक, जिल्हा न्यायालय	S-२०: ५६१००-१७७५००
३	अधिक्षक	S-१६: ४४९००-१४२४००
४	लघुलेखक (ग्रेड-१)	S-१७ : ४७६००-१५११००
५	लघुलेखक (ग्रेड-२)	S-१५: ४१८००-१३२३००
६	प्रबंधक, कौटुंबिक न्यायालये	S-१५: ४१८००-१३२३००
७	सहायक अधिक्षक	S-१५: ४१८००-१३२३००
८	लघुलेखक (ग्रेड-३)	S-१४: ३८६००-१२२८००
९	शिरस्तेदार	S-१४ : ३८६००-१२२८००
१०	न्याय लिपिक	S-१३: ३५४००-११२४००
११	शिरस्तेदार (मुंबई वगळून)	S-१३: ३५४००-११२४००
१२	अनुवादक व दुभाषी	S-१०: २९२००-९२३००
१३	दुभाषी	S-१०: २९२००-९२३००
१४	वरिष्ठ लिपिक	S-०८ : २५५००-८११००
१५	सहायक शिरस्तेदार	S-८: २५५००-८११००
१६	मुख्य बेलीफ	S-७: २१७००-६९१००
१७	लिपिक-टंकलेखक	S-०६: १९९००-६३२००
१८	कनिष्ठ लिपिक	S-०६ : १९९००-६३२००
१९	अभिसाक्ष लेखनिक	S-६: १९९००-६३२००
२०	लिपिक	S-६: १९९००-६३२००
२१	बेलिफ	S-६: १९९००-६३२००
२२	न्यायालय परिरक्षक	S-६: १९९००-६३२००
२३	नाईक	S-३: १६६००-५२४००
२४	हवालदार	S-३: १६६००-५२४००

सदर पदांपैकी आवश्यक ती पदे नवीन निर्मित न्यायालयांसाठी आवश्यकतेनुसार वापरता येतील.

१.२. न्यायिक संवर्गातील अधिका-यांच्या नवीन निर्मित पदांसाठी बहुउद्देशीय गट 'ड' कर्मचारी (शिपाई, वाहनचालक, पहारेकरी, फोटोकॉपी मशीन चालक, पुस्तक बांधणीकार, स्वच्छक, माळी इ.) यांच्या ५८०३ मनुष्यबळाच्या मर्यादेत सेवा घेता येतील. सदर पदांपैकी आवश्यक ती पदे, नवीन निर्मित न्यायालयांसाठी आवश्यकतेनुसार वापरता येतील.

२. या व्यतिरिक्त दि.०६.०२.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयातील उर्वरित बाबी कायम आहेत.

३. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. अनौ.सं.क्र.११०३/व्यय-५, दि.०३.१०.२०२४ अनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन शुद्धिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याच संकेतांक क्रमांक २०२४१०१०१२११०९४६१२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेंद्र रा. जाधव)
उप विधि सल्लागार-नि-उप सचिव

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.महाप्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई
३. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.
४. मा.उपमुख्यमंत्री व मंत्री (विधी व न्याय) यांचे प्रधान सचिव.
५. मा.उपमुख्यमंत्री व मंत्री (वित्त) यांचे प्रधान सचिव.
६. मा. मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा. सर्व सन्माननिय विधानसभा /विधानपरिषद, व संसद सदस्य महाराष्ट्र राज्य.
८. मा.प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (विधानपरिषद) विधानभवन, मुंबई.

९. मा.प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (विधान सभा) विधानभवन, मुंबई.
१०. मा.प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूल शाखा), मुंबई.
११. मा.प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपिल शाखा), मुंबई.
१२. मा.महालेखापाल- एक/दोन (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
१३. मा.महालेखापाल- एक/दोन (लेखापरीक्षा) महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
१४. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
१५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१६. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१७. मा.प्रमुख न्यायाधीश, नगर दिवाणी व सत्र न्यायालय, मुंबई.
१८. मा.मुख्य महानगर दंडाधिकारी, मुंबई.
१९. मुख्य न्यायाधीश, लघुवाद न्यायालय, मुंबई.
२०. सर्व प्रमुख न्यायाधीश, कौंटुबिक न्यायालय,
२१. सर्व जिल्हा व सत्र न्यायाधीश.
२२. सह संचालक, न्यायिक अधिकारी प्रशिक्षण संस्था, नागपूर.
२३. सह संचालक, महाराष्ट्र न्यायिक अकादमी, उत्तन.
२४. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
२५. धर्मादाय आयुक्त, मुंबई.
२४. विधी व न्याय विभागातील सर्व कार्यासने.
२५. वित्त विभाग (सेवा-७/व्यय-०५).
२६. सर्व मंत्रालयीन विभाग.
२७. निवड नस्ती/कार्यासन ३.